

AKTIIVINEN NEN KEHITTÄJÄ

Yhtiökokous 2.2.2016
Juha Sarsama

panostaja

TIIVINEN KEHITTÄ

Kehitimme aktiivisesti omistuksiamme

- Panostaja teki sopimuksen 50 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta
- Panostaja osti enemmistön Megaklinikka Oy:stä
- Panostaja aloitti yhteistyön Juuri Partnersin kanssa
- Grano ja Multiprint yhdistyivät
- Panostaja luopui Flexim Securitystä, joka siirtyi Assa Abloy Oy:lle
- Tapio Tommila siirtyi talous- ja rahoitusjohtajaksi. Uudeksi sijoitusjohtajaksi nimitettiin Miikka Laine. Jari Lilja aloitti Takoman toimitusjohtajana
- Panostimme johtamisen kehittämiseen mm. johdon ja esimiesten koulutusohjelmissa, joihin osallistui 70 henkeä
- Kehitimme edelleen yhtiöiden kasvua, uudistumista ja johtamista tukevia järjestelmiämme ja työkalujamme

Tuloskehitys kohtuullista haastavassa markkinassa

- Yrityshankinnat kasvattivat liikevaihtoa
- Segmenttien väliset erot huomattavia
- Fleximin myynti toteutettiin elokuussa
- Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että päättyneeltä tilikaudelta maksetaan osinkoa 0,05 euroa osakkeelta
- Katsauskauden jälkeen toteutettiin 30 M€ rahoitusjärjestely

	Q4/2015 3 kk	Q4/2014 3 kk		10/2015 12 kk	10/2014 12 kk	
Liikevaihto	↑ 44,1	34,8	+27 %	↑ 148,2	121,1	+22 %
Liikevoitto	↓ 3,1	3,5	-10 %	↓ 7,3	8,1	-9 %
Voitto	↑ 13,5	2,4	+463 %	↑ 13,5	8,2	+64 %
Liiketoiminnan rahavirta	↓ -1,6	6,2	-126 %	↓ 8,0	11,4	-30 %

30 miljoonan euron rahoitusjärjestely 8.12.2015

Lainat 20 m€

- Vieraan pääoman ehtoiset vakuudelliset lainat
- 15 miljoonaa euroa erääntyy 31.10.2019
- 5 miljoonaa euroa erääntyy kolmen vuoden kuluttua lainan nostohetkestä
- Lainat nostetaan viimeistään 30.4.2016

Yrityssostolimiitti 10 m€

- Yrityssostolimiitti tarjoaa joustavan 10 miljoonan euron sijoitusresurssin tulevia yritysostoja varten
- Limiitti on voimassa kolme vuotta
- Limiitistä voi nostaa kahden vuoden pituisia lainoja Panostajan tekemien yritysostojen rahoittamiseksi

- Rahoitusjärjestelyllä varmistetaan 1.4.2016 erääntyvän 15 miljoonan euron vaihdettavan pääomalainan takaisinmaksu sekä vahvistetaan yhtiön rahoitusasemaa ja sijoitusresursseja

Megaklinikan hankinta



- Megaklinikka Oy on vuonna **2010** perustettu suun terveydenhuoltopalveluita tarjoava yritys. Yhtiö on täysin **uudenlaisen palvelukonseptin** hammaslääkäriasema. Sen toiminta perustuu asiakaslähtöiseen toimintatapaan, jossa asiakkaille tarjotaan kaikki hammashuollon palvelut yhdellä käynnillä, laadukkaasti ilman jonoja

Panostajan kiinnostus

- Megaklinikan enemmistöomistuksen hankkiminen oli Panostajalle mielenkiintoinen avaus terveydenhoidon markkinaan
- Panostajaa kiinnostivat erityisesti ainutlaatuisen toimintamallin tuomat kasvumahdollisuudet:
 1. **Kasvu kansainvälisesti**
 2. **Lisenssi liiketoiminnan mahdollisuudet**
 3. **Nykyisen palvelutarjoaman syventäminen**

Kilpailuedut

- **Kaikki kerralla:** Kaikki asiakkaan tarvitsemat palvelut tehdään kerralla
- **Nopeus:** Palvelut ovat saatavilla nopeasti ja jonottamatta
- **Hinta:** Tehokas toiminta mahdollistaa muita yksityisiä hammaslääkäreitä hinnat



Grano – Multiprint -yhdistyminen

GRANO

- Suomen johtava paino- ja tulostuspalveluja sekä digitaalisia toteutuksia tarjoava yritys
- Liikevaihto 2014 **58** m€
- Toimipisteitä: 12 kaupungissa Suomessa, lisäksi Tallinnassa ja Pietarissa

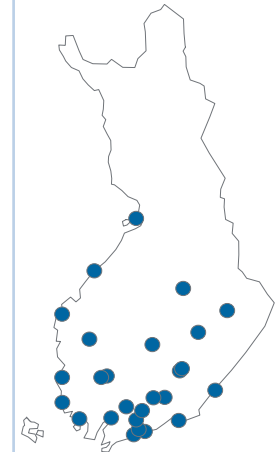
multi+print

- Monipuolinen paino-, tulostus- ja digitointialan palveluyritys ja yksi Suomen johtavista toimijoista
- Liikevaihto 2014 **34** m€
- Toimipisteitä 15 kaupungissa Suomessa sekä 1 Tallinnassa

GRANO

- Toimialan johtava tekijä ja suunnan näyttäjä, jonka liikevaihtotaso on noin **90** m€, mikä tekee yhtiöstä kilpailijoitaan selvästi suuremman
- Osaamiseltaan markkinoinnin toteutuksen ykkönen niin digitaalisessa kuin printti-muodossa
- Laaja ja kattava palveluvalikoima
- Monipuolinen asiakaskunta ja erittäin korkea asiakastyytyväisyys
- Henkilökuntaa yli 800
- Panostajalla enemmistöomistus

Toimipaikat



Flexim Panostajan omistuksessa

Sijoitusteesi

Turvallisuustoimiala on murroksessa. Toimialan tuotteet eivät tuo kilpailuetua. Teknologian kehittymisen myötä palveluilla voidaan aidosti tuottaa lisäarvoa asiakkaalle. Palvelu- ja teknologiapanostuksin sekä yritysostoin on mahdollista kasvattaa toimialalle johtava tekijä

2007



- Liikevaihto 8 m€
- Tuotelähtöinen lukkoliikeketju

– Palvelut



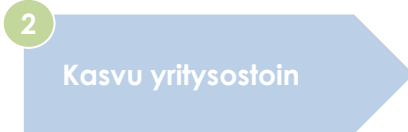
– Painotus



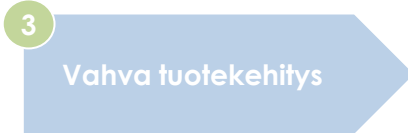
– Arvonluonnin teemat



Omistajastrategiassa palvelukehitys keihäänkärkenä, joka vaati kulttuurimuutoksen



Maantieteellisen peiton kasvattaminen ja oman teknologian hankkiminen mm. Bewator Oy (Flexim) 2009



Vahva panostus omaan Safea – tuoteperheeseen ja teknologiaan



Asiantunteva hallitus ja johto. Kasvun mahdollistaminen ja hallitseminen

2014

Flexim Security

- Liikevaihto 34 m€
- Toimialan innovatiivinen edelläkävijä

– Palvelut

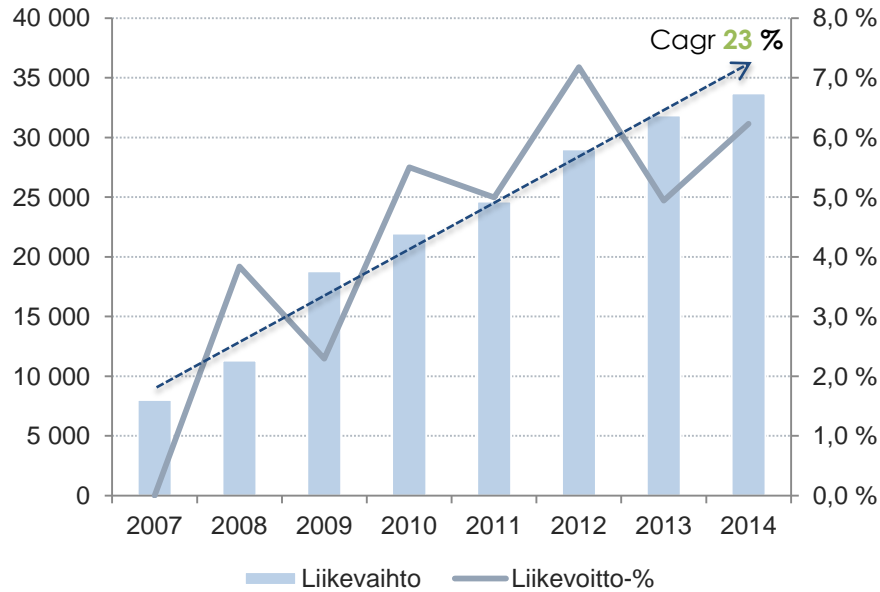


– Painotus



Flexim Panostajan omistuksessa – jatkoa

— Liikevaihto ja liikevoitto-%



8/2015



on myynyt

Flexim Security

Flexim Security Oy:n

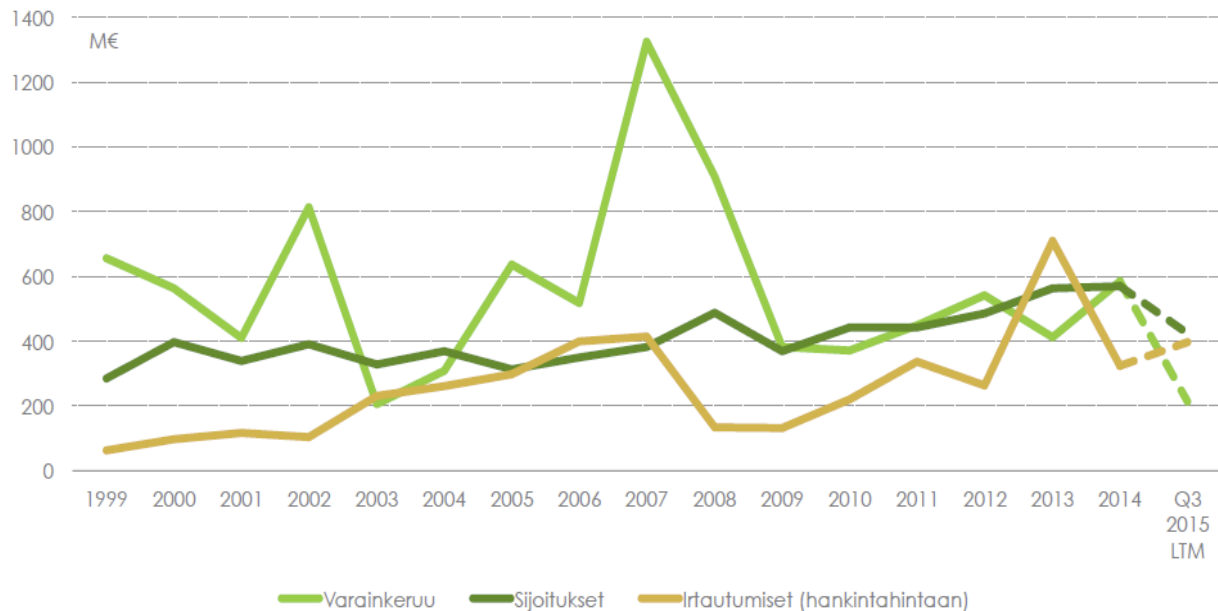
ASSA ABLOY

Assa Abloy Oy:lle

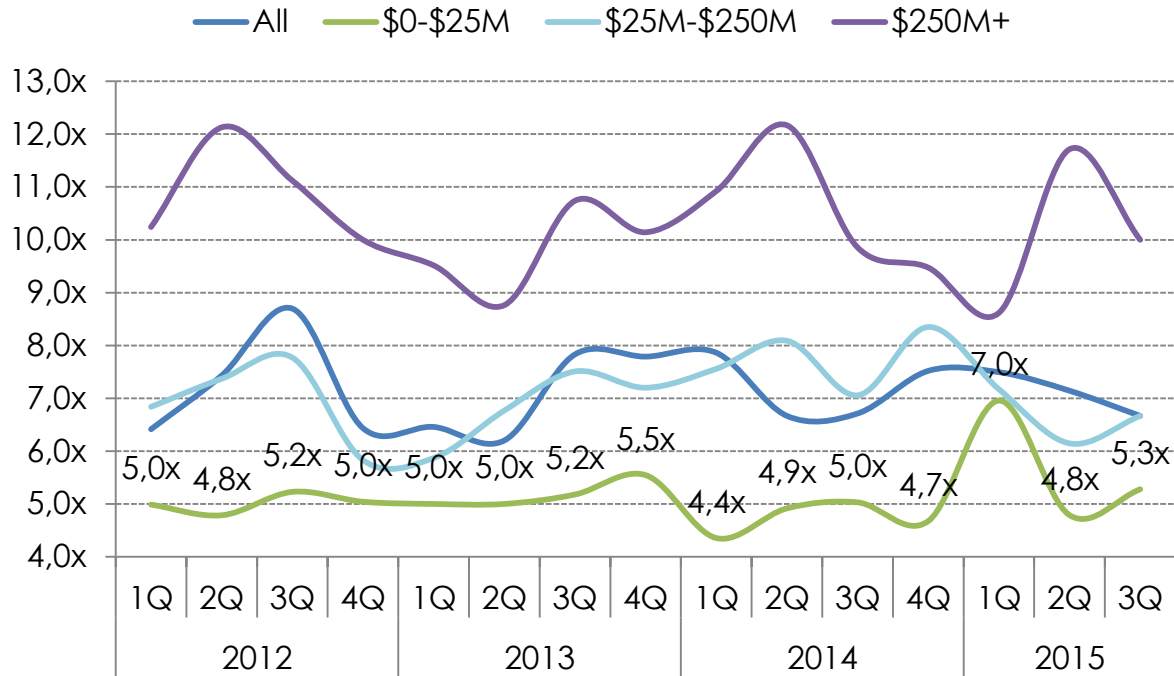
Myyntivoitto*

8,6 m€

Pääomasijoittaminen Suomessa



Mediaani EV/EBITDA kertoimet EV:n mukaan - Globaali



Pk-yritysbarometri syksy 2015

12 kk odotukset	Paranevat	Ennallaan	Heikkenevät	Saldoluku 2/2015	Saldoluku 1/2015
Kaikki yritykset	28 %	53 %	19 %	+9	-7
Teollisuus	31 %	51 %	18 %	+13	-5
Rakentaminen	26 %	51 %	23 %	+3	-15
Kauppa	24 %	51 %	25 %	-1	-11
Palvelut	29 %	54 %	17 %	+12	-3

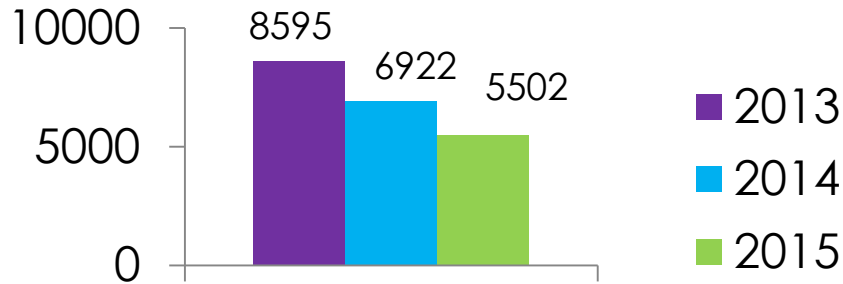
- Suhdanneodotuksia kysytty 6.500 PK-yritykseltä (7.9.2015)
 - Suomen Yrittäjät ja Finnvera ja TEM
- Odotukset paremmat – joka kolmannen odotukset paremmat
- Voimakkaasti kasvuhakuisia 8 % ja 34 % suunnittelee kasvavansa mahdollisuuksiensa mukaan
- Rahoitustarpeita lähinnä käyttöpääomatilanteeseen
 - Lähes kolmannes hankkeista jää toteutumatta tai toteutui suunnitellusta poiketen johtuen rahoituksen kiristymisestä

Toimintaympäristö mahdollistaa yritysjärjestelyjä

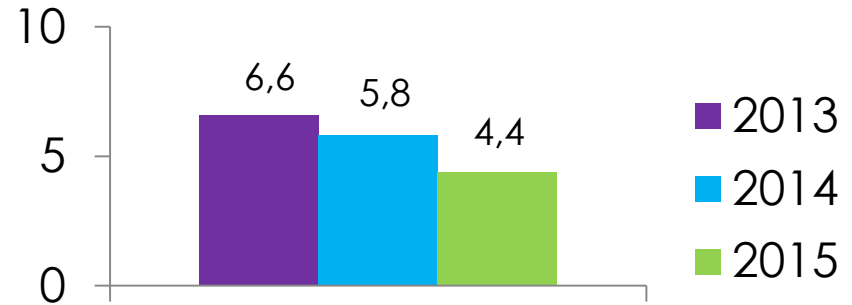
Yrityskaupat

- Yrityskauppamarkkinoilla aktiviteetti kohtalainen
- Markkinoilla paljon sijoitettavaa pääomaa mikä tuo kilpailua hyvistä kohteista
- Hyviin hankkeisiin on rahoitusta hyvin tarjolla
- Markkinat tarjoavat edelleen mahdollisuuksia sekä uusille hankinnoille että myös luopumisille
- Panostajan strategiaa on tarkoitus toteuttaa sijoittamalla tilikauden aikana 1-2 uuteen segmenttiin sekä myös yritysostoilla valittuihin nykyisiin segmentteihin. Myös irtaantumisten mahdollisuuksia arvioidaan aktiivisesti osana segmenttien omistajastrategioita vaikka hintataso puoltaakin enemmän aktiivisuutta ostoissa

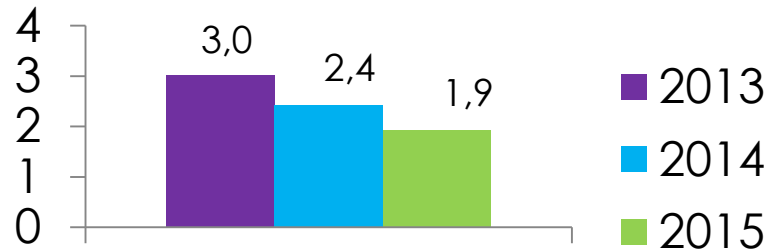
Fokus myös johtamisen kehittämisessä



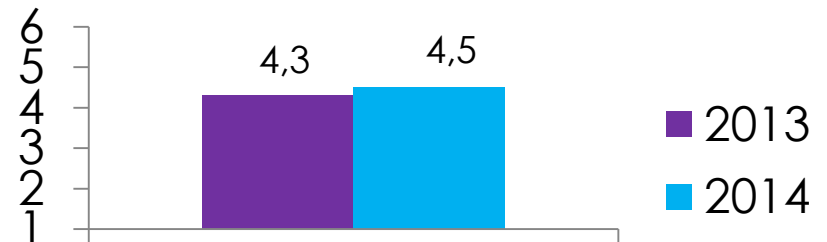
Sairauspoissaolopäivät yhteensä



Sairauspoissaolopäivät/hlö



Sairauspoissaolokulut M€



Johtamisindeksi (1-6)

Segmentit



Helat
95 %
2007

KLVARAOSAT

Autovaraosat
75 %
2007



Lämpökäsittely
80 %
2007



Konepaja
63 %
2007

GRANO

Digitaaliset painopalvelut
52 %
2008/2012/2015

SELOG

Sisäkattomateriaalit
60 %
2012

kotisun

Talotekniikkaremontointi
58 %
2014

megaklinikka
Hammaslääkäriasema Kampissa.

Suun terveydenhuolto
75 %
2015

Osakkuusyhtiöt: Ecosir Group Oy 38,60 %,
Spectra Yhtiöt Oy 39,0 %
Muut omistukset: Rollock ja Juuri Partners

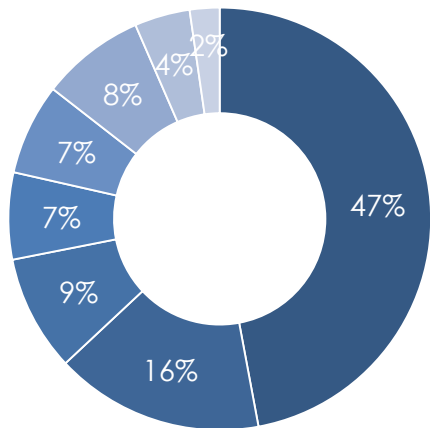
Flexim Security

Turvallisuus
70 %
2007-2015

Irttaantuminen 8/2015

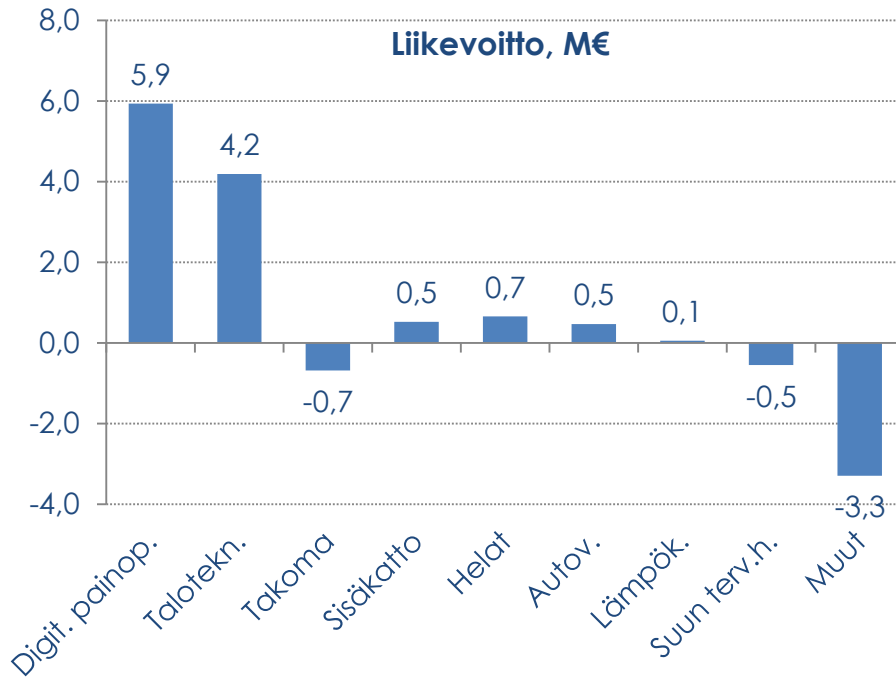
Segmenttikohtainen jako Q1-Q4/2015 (12 kk)

Liikevaihto, %-osuus



- Digit. painop.
- Talotekn.
- Takoma
- Sisäkatto
- Helat
- Autov.
- Lämpök.
- Suun terv.h.

Liikevoitto, M€



Tuloslaskelma, konserni 12 kk

EUR 1 000	11/14-10/15 (12 kk)	11/13-10/14 (12 kk)	Erotus	Muutos-%
Liikevaihto	148 218	121 131	27 086	22,4 %
Liiketoim. muut tuotot	674	1 056	-382	-36,2 %
Kulut yhteensä	141 569	114 130	27 439	24,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	6 049	4 539	1 510	33,3 %
Liikevoitto/-tappio	7 323	8 057	-735	-9,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-3 832	-2 341	-1 491	-63,7 %
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	-53	-137	83	61,1 %
Tulos ennen veroja	3 437	5 580	-2 143	-38,4 %
Verot	277	-3 603	3 879	107,7 %
Voitto/tappio jatkuvista liiketoiminnoista	3 714	1 977	1 737	87,8 %
Voitto/tappio myydyistä liiketoiminnoista	9 535	7 090	2 445	34,5 %
Voitto/tappio lopetetuista liiketoiminnoista	250	-834	1 084	130,0 %
Tilikauden voitto/tappio	13 499	8 234	5 265	64,0 %
Jakautuminen				
Emoyhtiön osakkeenomistajille	7 834	5 385	2 450	45,5 %
Määräysvallattomille osakkeenomistajille	5 665	2 849	2 816	98,8 %

Tase, konserni

EUR 1 000	10/2015	10/2014	Erotus	EUR 1 000	10/2015	10/2014	Erotus
Liikearvo	78 042	49 692	28 350	Oma pääoma	38 075	32 116	5 959
Muut aineettomat hyödykkeet	11 252	8 707	2 546	Määräysvallattomien osuus	32 001	15 378	16 623
Aineelliset hyödykkeet	10 167	9 129	1 038	Oma pääoma yhteensä	70 076	47 494	22 582
Osuudet osakkuusyhtiöissä	3 666	3 611	56				
Laskennalliset verosaamiset	5 911	2 514	3 396	Laskennallinen verovelka	1 836	996	840
Muut erät	6 861	8 129	-1 268	Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina	0	14 691	-14 691
Pitkäaikaiset varat yhteensä	115 898	81 781	34 117	Pitkäaikaiset velat	59 825	34 399	25 426
Vaihto-omaisuus	12 596	14 932	-2 336	Lyhytaikaiset velat	41 650	45 231	-3 581
Myyntisaamiset ja muut saamiset	29 042	27 461	1 581	Oman pääoman ehtoinen vaihtovelkakirjalaina	14 757		14 757
Myytavissä olevat rahoitusvarat	6 606	9 490	-2 884	Velat yhteensä	118 067	95 316	22 751
Rahavarat	24 001	9 146	14 855	Myytavissä oleviin omaisuuseriin liittyvät velat			0
Lyhytaikaiset varat yhteensä	72 245	61 029	11 216				
Myytavissä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät			0				
VARAT YHTEENSÄ	188 143	142 810	45 333	OMA PÄÄOMA JA VELAT YHT.	188 143	142 810	45 333

Rahavirtalaskelma (12 kk)

EUR 1 000	10/2015	10/2014	Erotus
Liiketoiminnan nettorahavirta	7 981	11 393	-3 412
Investointien nettorahavirta	-26 908	-9 260	-17 648
Lainojen nostot	46 936	13 638	33 298
Lainojen takaisinmaksut	-33 199	-14 502	-18 697
Osakeanti	23 241	1 224	22 017
Hybridilaina			0
Omien osakkeiden myynti	73	48	25
Maksetut osingot ja oman pääoman palautukset	-3 267	-1 577	-1 690
Rahoituksen nettorahavirta	33 784	-1 169	34 952
Rahavirtojen muutos	14 857	965	13 893

Taseasema, konserni

	31.10.2015	31.10.2014	Erotus
Korolliset velat, milj. €	79,8	58,1	21,7
Korolliset nettovelat, milj. €	45,7	35,0	10,7
Rahat ja rahoitusarvopaperit, milj. €	30,6	18,6	12,0
Oma pääoma, milj. €	70,1	47,5	22,6
Omavaraisuusaste, %	37,5	33,3	4,2
Oma pääoma sis. pääomalainan, milj. €	84,8	62,2	22,6
Omavaraisuusaste sis. pääomalainan, %	45,4	43,6	1,8
Liikearvo, milj. €	78,0	49,7	28,3

Tunnusluvut

	10/2015	10/2014
Oma pääoma per osake, €	0,74	0,62
Tulos / osake, laimennettu, €	0,14	0,09
Tulos / osake, laimentamaton, €	0,14	0,09
Osakemäärä tilikaudella keskimäärin, 1 000 kpl	51 342	51 205
Osakemäärä tilikauden lopussa, 1 000 kpl	51 733	51 733
Osakemäärä, 1 000 kpl, laimennettuna	58 160	58 024
Oman pääoman tuotto, %	23,0	16,5
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,4	14,1
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, milj. €	54,9	19,9
Bruttoinvestoinnit liikevaihdosta, %	37,0	16,5
Korolliset velat, milj. €	79,8	58,1
Korolliset nettovelat, milj. €	45,7	35,0
Rahat ja rahoitusarvopaperit	30,6	18,6
Omavaraisuusaste, %	37,5	33,3
Oma pääoma sisältäen pääomalainan, milj. €	84,8	62,2
Omavaraisuusaste sisältäen pääomalainan, %	45,4	43,6
Henkilöstö keskimäärin	1 176	1 032

Näkymät 2016

- Suhdanneodotuksia nykyisten segmenttien toimialoilla leimaa edelleen yleisen taloudellisen kehityksen epävarmuus sekä heikko ennustettavuus. Panostajan eri segmenteissä näkymät vaihtelevat positiivisista heikkoihin. Epävarmasta markkinatilanteesta huolimatta tehdyt kasvu- ja kehitystoimet tukevat segmenttien kehitystä
- Konsernin liikevoiton arvioidaan paranevan merkittävästi tilikaudella 2016



panostaja

Omistamme ja kehitämme
suomalaisia pk-yrityksiä

Juha Sarsama

Toimitusjohtaja

040 774 2099

juha.sarsama@panostaja.fi

www.panostaja.fi